

**SOJUSZ
NARODU
POLSKIEGO
Z MORZEM**

**ŚWIĘTO MORZA
W GDYNI
1932-1939**

Jarosław Drozd

**SOJUSZ
NARODU
POLSKIEGO
Z MORZEM**

**ŚWIĘTO MORZA
W GDYNI
1932-1939**

*Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2021*

Recenzent
dr hab. płk Ryszard Techman

Redaktor Wydawnictwa
Anna Świtalska-Jopek

Projekt okładki i stron tytułowych
Jan Rutka

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Publikacja sfinansowana ze środków
Wydziału Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-143-7

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel.: 58 523 11 37; 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. 58 523 14 49

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział I. Nie masz Polski bez morza! I Święto Morza (31 lipca 1932 r.)	15
Geneza	15
Przygotowania	20
Przebieg obchodów	29
Prezydent RP na Wybrzeżu	38
Rozdział II. Wszyscy frontem do morza! II Święto Morza (29 czerwca 1933 r.)	43
Przebieg obchodów	49
Rozdział III. Siła Rzeczypospolitej na morzu i bezpieczeństwo polskiej granicy morskiej! III Święto Morza (29 czerwca–1 lipca 1934 r.)	59
Przebieg obchodów	64
Poświęcenie kamienia węgielnego pod bazylikę Morską w Gdyni	68
Rozdział IV. Budujmy okręty we własnej stoczni! IV Święto Morza (28–30 czerwca 1935 r.)	73
Przebieg obchodów	78
Rozdział V. Musimy Polskę dozbroić na morzu! V Święto Morza (27–30 czerwca 1936 r.)	85
Przebieg obchodów	89
Rozdział VI. Chcemy silnej floty wojennej i kolonii! I Tydzień Morza (10–11 lipca 1937 r.)	101
Przebieg obchodów	104
Wizyta weteranów powstania styczniowego	113

Rozdział VII. Żądamy upowszechnienia świadczeń na rozbudowę floty wojennej! I Dni Morza (28–29 czerwca 1938 r.)	115
Przebieg obchodów	117
Rozdział VIII. Nie damy odepchnąć się od Bałtyku! II Dni Morza (28–29 czerwca 1939 r.)	125
Przebieg obchodów	128
Kongres Eucharystyczny w Gdyni	133
Rozdział IX. Nie tylko Gdynia. Obchody ogólnopolskie i zagraniczne (1932–1939)	137
W kraju	137
Za granicami Polski	142
Zakończenie	147
Aneks. Przemówienia wygłoszone podczas obchodów Święta Morza w Gdyni (1932–1939).	151
Przemówienie prezydenta RP Ignacego Mościckiego wygłoszone 31 lipca 1932 r. w Gdyni z okazji obchodów I Święta Morza	151
Przemówienie inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego wygłoszone 31 lipca 1932 r. w Gdyni z okazji obchodów I Święta Morza	153
Przemówienie prezesa ZG LMiK gen. dyw. Gustawa Orlicz-Dreszera wygłoszone 31 lipca 1932 r. w Gdyni z okazji obchodów I Święta Morza	156
Przemówienie prezesa gdyńskiego oddziału LMiK Juliana Rummla wygłoszone 31 lipca 1932 r. w Gdyni z okazji obchodów I Święta Morza	158
Przemówienie starosty krajowego pomorskiego Wincentego Łąckiego wygłoszone 31 lipca 1932 r. w Gdyni z okazji obchodów I Święta Morza	159
Przemówienie radiowe prezydenta RP Ignacego Mościckiego wygłoszone 29 czerwca 1933 r. w Warszawie z okazji obchodów II Święta Morza	161
Przemówienie ministra przemysłu i handlu Ferdynanda Zarzyckiego wygłoszone 29 czerwca 1933 r. w Gdyni z okazji obchodów II Święta Morza	163
Kazanie biskupa chełmińskiego Stanisława Okoniewskiego wygłoszone 29 czerwca 1933 r. w Gdyni z okazji obchodów II Święta Morza	164
Przemówienie starosty krajowego pomorskiego Wincentego Łąckiego wygłoszone 29 czerwca 1933 r. w Gdyni z okazji obchodów II Święta Morza	167
Przemówienie prezesa ZG LMiK gen. dyw. Gustawa Orlicz-Dreszera wygłoszone 29 czerwca 1933 r. w Gdyni z okazji obchodów II Święta Morza	169

Przemówienie prezesa RG LMiK Józefa Kożuchowskiego wygłoszone 27 czerwca 1933 r. podczas akademii morskiej w siedzibie Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	171
Przemówienie prezydenta RP Ignacego Mościckiego wygłoszone 29 czerwca 1934 r. w Warszawie z okazji obchodów III Święta Morza	174
Przemówienie ministra przemysłu i handlu Henryka Floyar-Rajchmana wygłoszone 1 lipca 1934 r. w Gdyni z okazji obchodów III Święta Morza	175
Przemówienie wojewody pomorskiego Stefana Kirtiklisa wygłoszone 1 lipca 1934 r. w Gdyni z okazji obchodów III Święta Morza	177
Przemówienie prezydenta RP Ignacego Mościckiego wygłoszone 29 czerwca 1935 r. w Warszawie z okazji obchodów IV Święta Morza	178
Kazanie biskupa chełmińskiego Stanisława Okoniewskiego wygłoszone 29 czerwca 1935 r. w Gdyni z okazji obchodów IV Święta Morza	179
Przemówienie wiceministra przemysłu i handlu Franciszka Doleżala wygłoszone 29 czerwca 1935 r. w Gdyni z okazji obchodów IV Święta Morza	183
Przemówienie prezesa ZG LMiK gen. dyw. Gustawa Orlicz-Dreszera wygłoszone 29 czerwca 1935 r. w Gdyni z okazji obchodów IV Święta Morza	183
Przemówienie komisarza rządu w Gdyni Franciszka Sokoła wygłoszone 29 czerwca 1935 r. w Gdyni z okazji obchodów IV Święta Morza	184
Przemówienie radiowe prezydenta RP Ignacego Mościckiego wygłoszone 29 czerwca 1936 r. w Krynicy z okazji obchodów V Święta Morza	186
Przemówienie wicepremiera Eugeniusza Kwiatkowskiego wygłoszone 29 czerwca 1936 r. w Gdyni z okazji obchodów V Święta Morza	187
Przemówienie komisarza rządu Franciszka Sokoła wygłoszone 29 czerwca 1936 r. w Gdyni z okazji obchodów V Święta Morza	189
Przemówienie gen. br. Kazimierza Sosnkowskiego wygłoszone 29 czerwca 1936 r. w Gdyni-Oksywiu podczas uroczystego zebrania Zarządu FOM	189
Przemówienie radiowe prezydenta RP Ignacego Mościckiego wygłoszone 29 czerwca 1937 r. w Warszawie z okazji obchodów I Tygodnia Morza	194

Przemówienie wicepremiera Eugeniusza Kwiatkowskiego wygłoszone 11 lipca 1937 r. w Gdyni z okazji obchodów I Tygodnia Morza	195
Przemówienie prezesa ZG LMiK gen. bryg. Stanisława Kwaśniewskiego wygłoszone 11 lipca 1937 r. w Gdyni z okazji obchodów I Tygodnia Morza	198
Oświadczenie wicepremiera Eugeniusza Kwiatkowskiego wygłoszone 20 czerwca 1938 r. z okazji obchodów I Dni Morza	202
Przemówienie radiowe ministra przemysłu i handlu Antoniego Romana wygłoszone 20 czerwca 1938 r. w Warszawie z okazji obchodów I Dni Morza	204
Przemówienie radiowe prezydenta RP Ignacego Mościckiego wygłoszone 29 czerwca 1939 r. w Warszawie z okazji obchodów II Dni Morza	205
Przemówienie ministra przemysłu i handlu Antoniego Romana wygłoszone 29 czerwca 1939 r. w Gdyni z okazji obchodów II Dni Morza	207
Wykaz skrótów	211
Bibliografia	213
Indeks osób	225